

ORTOGRAFIA

CURS 2010-2011

S □ S E

Nom:

Grup:

Nom _____ Data _____

Accentuació

Les paraules **agudes** tenen la síl·laba tònica en l'última posició.

S'accentuen gràficament quan acaben en:

vocal, -as, -es, -is, -os, -us i -en, -in.

Les paraules agudes que acaben en diftong decreixent o bé diftong creixent + s no s'accentuen: *herbei, cacau, cofoi, herbeis, altaveus...*

Les paraules **planes** tenen la síl·laba tònica en la penúltima posició.

S'accentuen gràficament quan no acaben en:

vocal, -as, -es, -is, -os, -us i -en, -in.

Si acaben en diftong decreixent sí que s'accentuen: *anàveu, portéssiu, trucaríeu...*

Les paraules **esdrúixoles** tenen la síl·laba tònica en l'antepenúltima posició.

S'accentuen totes.

1. Encercla la síl·laba tònica d'aquestes paraules.

tèxtil	làmina	formigues	canal	futbol
gràcia	també	medul·la	calorós	rodamón
témer	història	decàmetre	carpeta	balléssim
fabrica	perquè	atmosfera	càlida	túnica

2. Classifica les paraules de l'activitat anterior en agudes, planes i esdrúixoles.

Agudes: _____

Planes: _____

Esdrúixoles: _____

3. Accentua les paraules que calgui d'aquest text.

La Nuria i l'Agnes van neixer el mateix dia, pero no tenen res en comu. A la Nuria, simpatica, alegre, disposada a ajudar tothom, la vida li somriu. Per a l'Agnes, en canvi, no hi ha res facil i sempre esta de mal humor.

Nom _____ Data _____

L'accent diacrític

L'accent diacrític es fa servir per distingir dues paraules que s'escriuen igual però que tenen significats diferents. La major part de les paraules que porten aquest tipus d'accent són monosíl·labs.

Si una de les dues paraules que s'han de diferenciar és un verb, serà aquesta la que durà l'accent.

1. Omple els buits amb la paraula que correspongui.

- Mira que carregats! _____ del mercat. (vénen / venen)
- El policia municipal escoltava les queixes d'una _____ al mig del carrer. (dóna / dona)
- S'ha reintroduït l' _____ bru al Pirineu. (ós / os)
- Els exercicis s'han de presentar _____ i amb bona lletra. (néts / nets)
- A la meva mare li agrada el _____ amb llimona. (té / te)

2. Escriu una oració amb cadascuna d'aquestes paraules.

- sòl: _____
- més: _____
- es: _____
- mon: _____

3. Encercla la paraula de cada parella que correspongui a la fotografia.

BE / BÉ

MES / MÉS

MORA / MÓRA

MA / MÀ

Nom _____ Data _____

La vocal neutra en els verbs

Les formes verbals que acaben amb vocal neutra s'escriuen amb -a si la vocal neutra és l'última lletra (*treballa, entrava, mira...*), i amb -e si és la penúltima (*buides, llegeixes, sorprenen...*).

En són excepcions les formes verbals *corre, vine, omple* i *obre*, i els infinitius de la segona conjugació acabats en -re: *aprendre, beure, somriure...*

1. Completa aquest requadre.

cantar	canta	cantes	cantàvem
pagar			
sortir			
córrer			
voler			
obrir			

2. Completa aquestes formes verbals amb a o e.

- arribari__
- sabí__u
- vin__
- escriur__
- estudiav__n
- rumi__
- escoltari__n

3. Escribeu l'infinitiu d'aquests verbs.

- veig: _____
- comprenc: _____
- seiem: _____
- cauràs: _____
- sorprendrem: _____
- treu: _____

Nom _____ Data _____

Les vocals o/u en els verbs

En els verbs, la primera persona del singular del present d'indicatiu acaba en -o (*perdo, prometo*).

- En la major part de verbs, hem de buscar la tercera persona del singular del present d'indicatiu per saber si s'escriu o o u en l'arrel del verb: *aturaré <-> atura*.
- Els verbs *collir, cosir, tossir, sortir* i *escopir* s'escriuen amb o quan la vocal de l'arrel és àtona (*cosia, escopies...*, i amb u quan és tònica: *surti, tusso...*
- Els verbs *poder* i *voler* s'escriuen amb o quan la vocal de l'arrel és àtona (*volem, volia*), excepte quatre formes que no segueixen aquesta norma: *puguem, pugueu, vulguem, vulgueu*.

1. Completa amb o o u i escriu una oració.

- ll__garem: _____
- c__mptava: _____
- j__gat: _____
- b__llia: _____

2. Completa el requadre.

	Infinitiu	Imperfet	Futur
ell cus			
ell surt			
ell suca			
ell tus			
ell cull			
ell bufa			
ell escup			

3. Escriu la primera persona del singular del present d'indicatiu dels verbs següents.

menjar: _____ acabar: _____
arribar: _____ dormir: _____
servir: _____ parlar: _____

4. Completa les oracions amb la forma dels verbs *voler* o *poder* que calgui.

- Torneu-nos el llibre tan aviat com _____
- Ens ha dit que ho fem com nosaltres _____

Nom _____ Data _____

Els signes de puntuació (parèntesi, cometes, dos punts)

- Els parèntesis s'utilitzen per fer un aclariment sobre el que estem explicant enmig d'una oració.
- Les cometes es fan servir per:
Reproduir textualment les paraules que ha dit una altra persona, o bé dites, refranys, etc.
Citar un fragment d'un llibre, el títol d'un capítol, d'un conte, d'un poema...
Utilitzar paraules a les quals donem un doble sentit.
- Els dos punts es fan servir:
Abans d'una enumeració.
En els diàlegs, abans de la intervenció d'un personatge.
Abans de citar paraula per paraula el que hagi dit o ha escrit algú.

1. Posa els parèntesis allà on calgui.

- La Patum de Berga Berguedà sembla que té l'origen en la processó del Corpus.
- L'Organització de les Nacions Unides ONU té la seu a Nova York.
- Roald Dahl 1916-1990 va escriure *Les bruixes*.

2. Col·loca els dos punts allà on calgui.

- Llavors el geni li va dir «Pots demanar tres desitjos».
- Les principals ciutats industrials catalanes són les següents Barcelona, Tarragona, Sabadell, Terrassa...
- Ja ho he decidit d'aquesta gent no en vull saber res més.
- No pot menjar coses dolces és diabètica.

3. Explica l'ús de les cometes en les oracions següents:

- Davant de les seves «dots d'orador», tots els assistents badallaven.

- Hem comptat quantes vegades deia «m'enteneu» durant una classe.

- He dedicat una estona a llegir el conte titulat «Micologia» de Quim Monzó.

- Aquesta primavera compleix el refrany «Pel maig cada dia un raig».

Nom _____ Data _____

Consonants mudes a final de mot

- Sovint la -r final és muda, és a dir, s'ha d'escriure però no es pronuncia. Recorda quan l'has d'escriure:
En els infinitius acabats en -ar, -er, -ir: *ballar, témer, dormir*.
En els derivats acabats en els sufixos: -ar, -er, -or, -dor: *alzinar, peixater, escalfor*.
En els mots que tenen femenins o derivats amb una -r: *clar (clara), por (poruc)*.
- En la majoria de mots, la *t* de les paraules acabades en -nt i -lt és muda. Recorda en quins casos l'has d'escriure:
En els gerundis: *somiant*.
En els adverbis acabats en -ment: *ràpidament*.
Paraules en què el derivat s'escriu amb -t-: *salt (saltar)*.
En les paraules *tant* ('en tal quantitat') i *quant* ('en quina quantitat').
- Podem saber si hem d'escriure *p* o *b* al final d'una paraula mirant-ne el derivat: *camp (camperol), tomb (tombar), llamp (llampegar)*...
La paraula *amb* sempre s'escriu amb -b: *Juga amb mi* (no l'hem de confondre amb *em*: *Em dónes el llibre?*).

1. Completa aquesta taula afegint dues paraules més amb -r final muda a cada columna.

Infinitius	Oficis	Arbres	Noms col·lectius	Aparells
cantar	pintor	taronger	bestiar	encenedor

2. Escriu un adverbi a partir dels adjectius següents:

alegre: _____

lent: _____

automàtic: _____

preferent: _____

3. Tria la paraula adequada en cada cas.

- M'agraden _____ (tant / tan) tots dos que no sé quin triar.
- L'aigua estava _____ (tant / tan) freda que no em vaig banyar.
- Encara no saben _____ (quant / quan) vindran.
- No em vol dir _____ (quant / quan) li ha costat el regal.

4. Escriu el gerundi dels verbs següents:

portar: _____ **patir:** _____

encendre: _____ **llegir:** _____

5. Completa les paraules següents, si cal, amb -r:

segu___ tambo___ calo___ carte___ sabate___
fosco___ avió___ bombó___ olo___ cafè___

6. De les paraules anteriors que acaben amb -r, escriu un derivat o una paraula de la mateixa família o el femení.

7. Omple els buits amb -nt o -lt.

canta___ sorti___ aprene___ ajuntame___ po___
balla___ ràpidame___ vo___ sa___ mo___

8. Escriu cinc oracions amb cinc paraules diferents de les anteriors que acabin amb -nt o -lt.

Nom _____ Data _____

La ela geminada

La ela geminada (l·l) és una grafia pròpia del català que es troba en algunes paraules. Tot i que no hi ha una norma per saber quan l'hem d'escriure, podem recordar aquests casos:

- Paraules que comencen en al·l- (*al·lucinat*, *al·legar*), col·l- (*col·lisió*, *col·lega*) i il·l- (*il·lusió*, *il·luminar*).
- Paraules que acaben en -el·la (*novel·la*, *paral·lela*), -il·la (*goril·la*, *tranquil·la*) i -il·lar (*destil·lar*, *vacil·lar*).

1. Escriu una oració amb cadascuna d'aquestes paraules:

Cel·la:

Col·locar:

Til·la:

Al·lucinar:

Vacil·lar:

Al·leluia!:

2. Ordena les lletres per formar paraules que s'escriuen amb ela geminada:

t	t	s	è	i	l·l	a
---	---	---	---	---	-----	---

--	--	--	--	--	--	--	--

r	q	s	a	u	e	l·l	e	a
---	---	---	---	---	---	-----	---	---

--	--	--	--	--	--	--	--	--

u	p	x	l·l	i	e	t	n	i
---	---	---	-----	---	---	---	---	---

--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Torna a escriure les oracions següents tot omplint els espais amb l o l·l . Si dubtes amb alguna paraula, pots consultar el diccionari.

- Farem una co__ecta per ce__ebrar l'aniversari de la Cè__ia.
- La Marce__a va e__aborar l'entrepà de mortade__a com si fos un plat exquisit.
- He llegit la nove__a que em va recomanar la meva co__ega, la Ga__a.
- Tinc una bona co__ecció de dibuixos d'aquella i__ustradora famosa.
- Des que vaig treure un exce__ent, vaig al co__egi amb més a__egria.
- Més d'un mi__er de persones s'han queixat que hi ha massa po__ució a la ciutat.

4. Moltes paraules que comencen amb l formen el contrari amb el prefix il-. Observa l'exemple i comprova-ho amb les paraules següents:

Exemple: *legal* → *il·legal*

lògic: _____

limitat: _____

legítim: _____

lícit: _____

5. Busca un sinònim dels mots següents que continguin ela geminada. Si et cal, consulta diccionaris.

- Film, obra de cinema: P _____
- Nineta de l'ull: P U _____ A
- Para-sol: O M _____
- Animal amb closca: M _____ C
- Conjunt de sons que es pronuncien amb un sol cop de veu: _____ B A
- Poema en què el text forma un dibuix: C _____ M A

6. Forma derivats de les paraules següents que duguin ela geminada:

crisall: _____

rebel: _____

metall: _____

Nom _____ Data _____

Les consonants g/j

Quan les consonants **g**, **j** representen el mateix so, cal que tinguem en compte que:

- S'escriu **g** davant **e**, **i** (*gest*, *imaginació*, *vertigen...*).
- S'escriu **j** davant **a**, **o**, **u** (*neteja*, *joia*, *ajudar...*).

Però hi ha algunes excepcions que cal conèixer. Escriurem **j**:

- Davant de totes les formes del verb *jeure* (*jauré*).
- En les paraules que continguin **-jecc-** (*injecció*) i **-ject-** (*objecte*).
- En algunes paraules com *jeroglífic*, *jersei*, *jerarquia*, *majestat*, *jet*, *Jesús...*

1. Completa cada paraula amb j o g:

• ___irafa	• ___udici	• ___ardí	• ob___ecció
• pro___ecció	• ___uràssic	• ___et	• alber___ínia
• barre___a	• pro___ecte	• ___auríem	• ___egant
• ___oguina	• ___apó	• ___ener	• ___úpiter

2. Les paraules següents són excepcions; completa-les amb la lletra j o g corresponent al seu lloc. Si tens dubtes, consulta el diccionari.

• ma___estat	• ___ersei	• ___esuita	• ___eia
• ___eroni	• ___eràrquic	• ma___estuós	• ___erusalem
• sub___ectar	• inter___ecció	• sub___ecte	• ___eroglífic

3. Escriu:

- Els dies de la setmana que tenen el so de la j de *jardí*.
-

- Els mesos de l'any que tenen aquest mateix so.
-

- Noms propis amb j o g, amb aquest mateix so.
-
-

4. ESCRIU AQUESTES ORACIONS EN PLURAL:

- Vam prendre el sol en una platja verge.

- Pren-te el suc de mitja taronja.

- Aquella monja porta una mitja estripada.

- El meu germà va pintar tota la paret amb una esponja.

- Va quedar una barreja de colors molt lletja.

- La joieria de la cantonada té un vigilant que hi passeja per davant.

5. CONJUGA EL PRESENT D'INDICATIU DELS VERBS *menjar* I *passejar*.

verb	1a persona singular	2a persona singular	3a persona singular
menjar			
passejar			

verb	1a persona plural	2a persona plural	3a persona plural
menjar			
passejar			

6. CLASSIFICA LES PARAULES QUE TENS A CONTINUACIÓ EN TRES GRUPS DIFERENTS:

Jet, Jesús, jaure, jersei, Jeremies, injeccions, jeroglífics, projectes, ajagut, subjecte, jaiem, jeu, Jericó, Jerusalem, jerarquia, objecte, jec, jeus, jaurà.

Paraules que porten -ecc- , -ect-	Formes del verb <i>jeure</i>	Altres

Nom _____ Data _____

Les grafies m/nLes normes d'ús de **m** i **n** són:

- S'escriu **m** davant **b**, **p** i **m** (*embolic, comprensió, Immaculada*).
- S'escriu **m** davant **f** (*samfaina*) excepte en les paraules que comencen per **con-**, **en-**, **in-** (*confiar, enfrontar, infant*).
- S'escriu **n** davant de **v** (*canvi*).
- S'escriuen amb **m**: *premsa, somriure, impremta, empremta...*
- S'escriuen amb **-nn-**: *connectar, innocent, Anna, annex...*
- S'escriuen amb **-mp-**: *compte, símptoma, camps, atemptat...*

1. Completa les paraules següents amb m o n:

- se__blança
- e__veja
- co__vent
- circu__ferència
- a__baixada
- ca__pament
- è__fasi
- a__bulància
- ra__pa
- ca__viat
- bo__ber
- co__versa

2. Escriu el contrari d'aquests adjectius.

personal	pagat	millorable	parcial
mòbil	mortal	madur	moral

3. Completa les paraules següents amb la lletra que hi falta:

- co__feccionar
- desco__fiar
- i__fecció
- i__fectar
- co__ferència
- i__fantil
- i__fermera
- e__frontar
- co__formitat

4. Omple els buits i explica per què hi escrius m o n:

- à__fora
- si__fonia
- xa__frà
- ni__fa
- am__fiteatre
- trio__f

5. Completa les oracions:

- L'___ma treballa des del dese___bre en una i___mobiliària.
- Avui tindrè co___vidats per sopar i faré sa___faina.
- Té uns sí___ptomes preocupants.
- El seu estat de salut és i___millorable malgrat l'i___fern pel qual ha passat.
- No ha parat de lla___pegar; fa un te___ps horrorós.

Nom _____ Data _____

Els sons i les grafies b i v

La majoria de catalanoparlants no fan distinció entre el so de la **b** i la **v**. Per això, per saber quina de les dues grafies s'ha de fer servir quan les escrivim, cal seguir unes normes:

- Escrivim **b** davant de **l** i **r**: **bl** (*població, blanc, blau...*), **br** (*cabra, brot, abric...*).
- Escrivim **b** darrere de **m**, i **v** darrere de **n**: **mb** (*embolic, ambient, ambulància...*), **nv** (*canvi, envà, invent...*). Excepcions: *tramvia, circumval·lació...*
- En una mateixa família de paraules, si la paraula primitiva duu **p**, la derivada, l'escrivim amb **b**; i si la primitiva duu **u**, la derivada porta **v**: **p/b** (*sap/saber...*), **u/v** (*nou/novetat...*).
- Escrivim amb **v** les terminacions de l'imperfet d'indicatiu: *cantava, jugaves, ballàvem, parlàveu...*

Finalment, tingues en compte que hi ha paraules que canvien de significat segons si s'escriuen amb **b** o amb **v**: *vall/ball, vena/bena, vuit/buit, veure/beure, vellesa/bellesa, vola/bola, vot/bot...*

1. Busca en el fragment següent de la lectura les paraules que tenen **b** i **v** i fixa't si les pronuncies igual o diferent:

Un dia, els reis estaven descansant en un bell prat, a la vora del riu, envoltats de la cort. Cavallers i dames ballaven i es divertien. Entre ells, hi havia una jove bellíssima, Agnès, filla del duc de Berri. Anava vestida amb roba que valia una ciutat i duia al coll un preciós fermall.

2. Tria tres paraules amb **b** i tres més amb **v** d'altres fragments de la lectura i inventa una oració amb cadascuna.

3. Completa els buits amb bl o br:

- o__ir
- pe__ot
- __anc
- ca__a
- o__idar
- po__esa
- o__igació
- fe__e
- __icolatge
- pe__e
- po__ació
- __at
- ar__es
- __aç
- ca__e
- a__igar

4. Completa les oracions següents amb mb o nv:

- Ahir em vaig menjar unes ga__es boníssimes.
- Be__olgut senyor president...
- L'interca__i amb els nens americans va ser molt enriquidor.
- Vam jugar a fer bo__olles.
- Els trapezistes del circ han fet unes quantes to__arelles.

5. Forma parelles amb mots de la mateixa família:

suavitat	saber	clau	cap
nevada	rebut	tou	llop

6. Escriu l'imperfet d'indicatiu del verb *comprar* i d'un altre que tu triïs de la primera conjugació.

comprar	

7. Contesta tenint en compte les normes:

- Per què escrivim amb b la paraula *escombra*?

- I la paraula *timbal*?

- I les paraules *llobató* i *cabell*?

- Per què escrivim amb v la forma verbal *anava*?

- Per què escrivim amb v la paraula *canví*?

- I les paraules *novetat* i *blavor*?

8. Completa cada oració amb la paraula que hi correspon. Si cal, consulta el diccionari.

Bena/vena

Em van treure sang de la _____ del braç dret. / Li vaig posar una _____ ben forta.

Bola/vola

Aquell avió _____ molt amunt. / Ha nevat i hem fet una _____ de neu molt gran.

Bellesa/vellesa

Quan ens fem grans entrem a l'etapa de la _____. / La _____ del paisatge era inigualable.

9. Llegeix el text següent i prepara't perquè te'n facin un dictat:

Les ferides del **jove** Tirant es guariren, i poc temps després es pogué tornar a posar la pesant armadura.

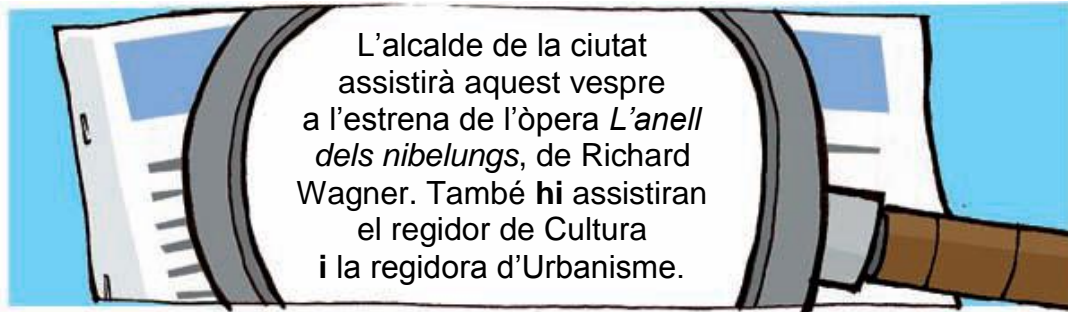
Un dia, el rei d'Anglaterra decidí d'anar a **visitar** el príncep de Gal·les, que era a la **seva** terra participant en les festes. Era un gran caçador i tenia molts i grans gossos de presa.

Tirant **venia cavalcant** de la ciutat, on **havia** anat a fer-se **brodar** una **roba** de fil d'or. En **arribar davant** les estances del príncep, un dels gossos trencà la cadena que el **lligava** i anà corrent cap a Tirant per atacar-lo i mossegar-lo.

Nom _____ Data _____

i/hi, o/ho

1. Fixa't en les paraules destacades en el text i digues quina diferència creus que hi ha entre elles.

Encara que es pronunciiïn igual, les paraules **i** i **hi** no volen dir el mateix i tenen funcions diferents dins de l'oració:

- La paraula **i** és una conjunció que enllaça paraules, grups de paraules i oracions: *sabates i mitjons; el cotxe d'en Pol i la moto de la Mar, plou i fa sol.*
- La paraula **hi** és un pronom que substitueix un complement del verb: *Me'n vaig al mercat. Que hi vols venir?*

2. Relaciona les oracions que volen dir el mateix:

L'hi va portar •

• Va anar a casa

Hi va anar •

• Va portar el cotxe al taller

Hi aniré divendres •

• Aniré al mercat divendres

3. Completa les oracions amb **hi** o **i**:

- El foc s'ha descontrolat _____ ha cremat el bosc.
- No vull que _____ vagis, a la cuina.
- La Joana _____ jo anirem al mercat.
- El tren es va espantllar _____ per això vam arribar tard.
- Què _____ fas, al llit, encara?
- A la revista escolar _____ ha moltes notícies bones.
- _____ aniré a les cinc _____ després faré una passejada.

4. Entre les paraules **o** i **ho** també hi ha diferències. Fixa-t'hi:

Les paraules **o** i **ho** tampoc no volen dir el mateix i no fan les mateixes funcions dins de l'oració:

- La paraula **o** és una conjunció que indica exclusió entre paraules, grups de paraules i oracions: *cara o creu; amb tren o amb avió; vindràs o no vindràs?*
- La paraula **ho** és un pronom que substitueix un complement del verb i que equival a *això* o a *allò*: *Em dónes això? Si m'ho dones, t'ho agrairé.*

5. Completa les oracions amb **o** o amb **ho**.

- No sap si ha de tornar el llibre avui _____ dimecres.
- M'heu de dir si això _____ voleu per regalar _____ no.
- Qui _____ farà més bé, aquest _____ aquell altre?
- _____ sento moltíssim!
- Les instruccions no diuen si va amb piles _____ amb corrent.
- No _____ entendre mai, això que fas!

6. Llegeix les oracions següents i explica per què estan mal construïdes. Després, corregeix-les.

- La Paula hi va anar al mercat.

- Ho va dir-ho quatre vegades.

- La mare hi va anar-hi al matí.

- Allò dels mamífers ho va explicar-ho molt bé.

Nom _____ Data _____

Aleshores/a les hores, alhora/a l'hora, si no/sinó

1. Observa el text següent i explica quin significat té la paraula **aleshores**:

Aleshores jo em vaig voler girar cap endavant per marxar i ella va fer un pas a l'esquerra, per deixar passar un client, vam topar tots dos i... plaf, un llibre de la prestatgeria em va caure als peus.

• Digueu si té el mateix significat que en aquesta oració:

Pren la medecina a les hores que t'ha dit el metge.

Escrivim l'adverbi **aleshores** quan volem dir «llavors, en aquell moment» o «en aquest cas»: **Aleshores** jo em vaig voler girar; No t'agrada? **Aleshores** no t'ho mengis.

En canvi, **a les hores** és la mateixa expressió que *a l'hora*, però en plural: *Pren la medecina a les hores que t'ha dit el metge.*

2. Completa amb **aleshores** o **a les hores** les oracions següents:

- Aquest estiu procureu ser puntuals _____ dels àpats.
- Va aparèixer el seu amic; _____ es va posar content.
- Tocarà la campana _____ en punt.
- Voleu taula per a no fumadors? _____ us haureu d'esperar?

3. Escriu dues oracions amb **aleshores** i dues més amb **a les hores**.

4. Completa l'oració amb *a l'hora* o *alhora*:

_____ del pati van sortir de la classe i es van posar a cantar tots _____.

Escrivim l'adverbi **alhora** quan volem dir «al mateix temps»: *Es van posar a cantar tots alhora.*

En canvi, **a l'hora** és una expressió formada per una preposició, un determinant i un nom i precisa una hora (temps): *Hi aniré a l'hora indicada.*

5. Completa l'oració amb *a l'hora* o *alhora*:

- Torna a escriure les oracions, tot completant-les amb *alhora* o *a l'hora*:
- Els carrers van quedar buits _____ que començava el concert.
- Tot el grup és molt treballador, volen recitar el poema _____.
- Som molt puntuals, sempre arribem _____.
- Els convidats van arribar tots _____ i no donàvem a l'abast.

6. Escribe dues oracions amb *alhora* i dues més amb *a l'hora*.

Escrivim **si no** quan posem una condició negativa: *Si no et portes bé, no anirem al cinema.*

Escrivim **sinó** quan volem negar una cosa que s'ha dit anteriorment i afirmar-ne una de nova: *La mare em va dir que allò no era un bassal, **sinó** un llac.*

7. Completa amb *si no* o *sinó*:

- No cantaré _____ cantes tu també.
- Jo pujaria a la muntanya _____ fos tan perillós.
- No sopis _____ tens gana.
- La tieta no vindrà avui, _____ demà.
- No és ni fred ni calent, _____ tebi.

Nom _____ Data _____

L'apòstrof en els pronoms

1. En els primers deu versos del text hi ha un pronom apostrofat. Copia'l i digues a qui fa referència.

La forma dels pronoms canvia segons la posició en què es troben o si es combinen amb un altre pronom. Tots tenen **formes apostrofades**. Fixa't en les formes dels pronoms segons si van davant o darrere del verb:

davant de verb començat en consonant	davant de verb començat en vocal o h	darrere de verb acabat en vocal	darrere de verb acabat en consonant o u
em	m'	'm	-me
et	t'	't	-te
es	s'	's	-se
ens	ens	'ns	-nos
el	l'	'l	-lo
la	l'/la	-la	-la
els	els	'ls	-los
les	les	les	-les
en	n'	'n	-ne

2. Completa els buits amb la forma adequada del pronom entre parèntesis:

- _____ estimaré sempre. (*el*)
- _____ han comprat una casa. (*es*)
- _____ he llegit el llibre sencer en un dia. (*em*)
- Ja _____ entenc. (*et*)
- No _____ envejo en absolut, l'Anna. (*la*)
- _____ havia fet dos, de pastissos. (*en*)

3. Substitueix els pronoms per la forma apostrofada corresponent:

compra + els

em + aixeco

moure + ens

es + amaga

en + omplim

et + estima

- **Escriu una oració amb cadascuna de les combinacions anteriors.**

4. Transforma les oracions posant el verb en imperatiu. Fixa't en l'exemple.

Exemple: *Has de comprar-lo aquí ➔ Compra'l aquí*

- Has de trobar-me. ➔
- Has de centrar-te. ➔
- Has de comprar-ne. ➔
- Has de tocar-nos una cançó al piano. ➔
- Has d'omplir-lo. ➔

5. Completa les frases següents amb un pronom feble:

- No _____ pensis que cuinaré. (*tu*)
- Dibuixa _____ dret. (*a ell*)
- Maquilla _____ una mica. (*a tu*)
- Deixa _____ tranquil·les. (*a elles*)
- Saluda _____, si us plau. (*a nosaltres*)

6. **Divideix les seqüències següents en els mots corresponents i apostrofa quan calgui.**

melsmenjo

aixecam

aturam

melcompraran

esperans

pintals

menfalten

teescoltaran

7. **Observa la diferència de significat entre els homòfons següents i escriu una oració amb cadascun on quedi clar el que signifiquen.**

anima'l/animal

pentina't/pentinat

porta'l/portal

lliga'm/lligam